

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор технікуму

 О.Ю. Молочок

19 березня 2021 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

з української мови

для вступників до

Кам'янського державного енергетичного технікуму

Розглянуто цикловою
комісією

соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 8

«19» березня 2021 р.

Голова Ю.П. Черниш

Програма з української мови

№ з/ч	ЗМІСТ	Примітка
I.	Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія	
1.	Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Подовжені звуки.	
2.	Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв Я, Ю, Є, Ї, Щ та буквосполучень ДЗ, ДЗЬ, ДЖ.	
3.	Склад. Наголос.	
4.	Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі.	
5.	Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Чергування У – В, І – Ї.	
6.	Орфограма. Орфографічна помилка.	
7.	Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.	
II.	Будова слова, словотвір і орфографія	
1.	Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.	
2.	Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.	
3.	Вимова і написання префіксів З-(ЗІ-,Е-), роз-, без-, через-, пре-, при-, прі.	
4.	Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.	
5.	Правопис складних і складноскорочених слів.	
6.	Лексикологія і фразеологія.	
7.	Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.	
8.	Синоніми, антоніми, омоніми.	
9.	Загальноновживані слова. Діалектні і професійні слова. Запозичені слова.	
10.	Застарілі слова. Неологізми.	
11.	Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.	
III.	Морфологія і орфографія	
1.	Поняття про самостійні і службові частини мови.	
2.	Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви. Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників. Правопис найважливіших суфіксів. Велика буква у власних назвах.	

3.	<p>Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.</p> <p>Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.</p> <p>Правопис відмінкових закінчень і найважливіших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.</p>	
4.	<p>Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробів і збірні) і порядкові. Числівники прості і складні</p> <p>Відмінювання кількісних і порядкових числівників.</p> <p>Правопис числівників.</p>	
5.	<p>Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.</p>	
6.	<p>Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Види дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів. Дієслова I та II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів.</p> <p>Правопис дієслів.</p>	
7.	<p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.</p> <p>Безособові форми на –НО, - ТО.</p> <p>Правопис дієприкметників.</p>	
8.	<p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприкметники доконаного і недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.</p> <p>Правопис дієприслівників.</p>	
9.	<p>Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.</p> <p>Правопис прислівників.</p>	
10.	<p>Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники.</p> <p>Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.</p>	
11.	<p>Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.</p> <p>Правопис сполучників разом і окремо.</p>	
12.	<p>Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки.</p> <p>Написання часток БО, НО, ТО, ОТ, ТАКИ.</p>	

	НЕ з різними частинами мови.	
13.	Вигук як частина мови. Правопис вигуків.	
IV.	Синтаксис і пунктуація	
1.	Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.	
2.	Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складний; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.	
3.	Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.	
4.	Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення.	
5.	Тире в неповних реченнях.	
6.	Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні і неоднорідні означення.	
7.	Розділові знаки при однорідних членах речення.	
8.	Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.	
9.	Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі).	
10.	Розділові знаки при відокремлених членах.	
11.	Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними.	
12.	Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченні.	
13.	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	
14.	Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.	
15.	Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.	
16.	Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.	
V.	Відомості про мовлення	
1.	Поняття про спілкування і мовлення. Ситуація спілкування: адресанти (той, хто говорить чи пише) і адресат мовлення, мета і умови спілкування, повідомлення (висловлювання), його зміст і форма. Тема і основна думка висловлювання. Різновиди мовленнєвої діяльності: говоріння, писання, читання, слухання. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність. Мовленнєві помилки.	

2.	Етика спілкування й етикет.	
3.	Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.	
4.	Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний.	
5.	Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, роздум.	

Список рекомендованої літератури

Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред.

В.Т. Бусел. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001.

Вихованець І.Р., Городенська К.Г., Грищенко А.П. Граматика української мови. – К.: Рад. школа, 1982.

Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник. – К.: Либідь, 1993.

Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К.: Вища шк., 1985.

Головащук С.І. Складні випадки наголошення: Словник-довідник. – К.: Либідь, 1995.

Жовтобрюх М.А. Українська літературна мова. – К.: Наук.думка, 1984

Загнітко А.П. Теоретична граматики української мови: Морфологія, - Донецьк, 1998.

Загнітко А.П. Український синтаксис: Науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс: Навч. посібник. – Ч.1,2. – К., 1996.

Історія української мови: Хрестоматія / Упорядники С.Я.Єрмоленко, А.К. Мойсієнко. – К.: Либідь, 1996.

Козачук Г.О., Шкурятяна Н.Г. Практичний курс української мови: Посібник. - 2-е вид. – К.: Вища шк., 1994.

Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2000.

Мацько Л.І., Сидоренко О.М. Українська мова: Посібник. -2-е вид. – К.: Либідь, 1996.

Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови: Підручник. – К.: Либідь, 1993.

Словник синонімів української мови: У 2т. / А,А, Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головащук та ін. – К.: Наук. думка, 1999 – 2000.

Словник труднощів української мови / Д.Г. Гринчишин, А.О. Капелюшний, О.М. Пазяк та ін.; За ред.. С.Я. Єрмоленко. – К.: Рад. школа, 1989.

Словник української мови: В 11 т. – К.: Наук. думка, 1970 – 1980.

Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика / За заг. ред.. І.К. Білодіда. – К.: Наук. думка, 1969.

- Сучасна українська літературна мова: Лексика. Фразеологія* / За заг. ред. І.К. Білодіда. К.: Наук. думка, 1973.
- Сучасна українська літературна мова: Морфологія* / За заг. ред.. І.К. Білодіда. К.: Наук. думка, 1969.
- Сучасна українська літературна мова: Синтаксис* / За заг. ред.. І.К. Білодіда. К.: Наук. думка, 1972.
- Сучасна українська літературна мова: Підручник* / А.П. Грищенко, Л.І. Мацько, М.Я. Плющ та ін. ; За ред.. А.П. Грищенка. – 2-е вид. – К.: Вища шк., 1997.
- Сучасна українська літературна мова: Підручник* / М.Я. Плющ, С.П. Бевзенко, Н.Я. Грипас та ін.; За ред. М.Я. Плющ. – 3-є вид. – К.: Вища шк., 2001.
- Сучасна українська мова: Довідник* / Л.Ю. Шевченко, В.В. Різун, Ю.В. Лисенко; За ред. О.Д. Пономаріва. – 2-е вид. – К.: Либідь, 1996.
- Сучасна українська мова: Підручник* / О.Д. Пономарів, В.В. Різун, Л.Ю. Шевченко та ін.; За ред.. О.Д. Пономаріва. – 2-е вид. – К.: Либідь, 2001.
- Тоцька Н.І.* Сучасна українська мова. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія: Посібник. – К.: Вища шк., 1995.
- Сучасна українська мова: Збірник вправ і завдань: Навч. посібник* / В.Д.Ужченко, Т.П. Тернавська., Т.С. Маркотенко. – К.: Вища шк., 2006.
- Українська мова: Енциклопедія.* – К.: «Українська Енциклопедія», 2000.
- Український правопис* / НАН України, Ін-т мовознавства ім. Потебні; Інститут української мови. – К.: Наук. думка, 2002.
- Фразеологічний словник української мови: У 2 т.* / Уклад. ВМ. Білоноженко, В.О. Винник, І.С. Гнатюк та ін. – К.: Наук. думка, 1993.
- Ющук І.П.* Українська мова. – К.: Либідь, 2004.
- Ющук І.П.* Практикум з правопису української мови. – 5-е вид. – К.: Освіта, 2002.

Критерії оцінювання диктанту з української мови

Диктант оцінюється однією оцінкою на основі таких критеріїв: орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково; виправляються, але не враховуються такі орфографічні і пунктуаційні помилки:

- 1) на правила, які не включені до шкільної програми;
- 2) на ще не вивчені правила;
- 3) у словах із написаннями, що не перевіряються, над якими не проводилась спеціальна робота;
- 4) у передачі так званої авторської пунктуації.

Повторювані помилки (помилка у тому ж слові, яке повторюється у диктанті кілька разів), вважається однією помилкою; однотипні помилки (на одне й те ж правило), але в різних словах вважаються різними помилками.

Розрізняють грубі й негрубі помилки; зокрема, до не грубих належать такі:

- 1) у винятках з усіх правил;
- 2) у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- 3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- 4) у випадках, коли замість одного знака поставлений інший;
- 5) у випадках, що вимагають розрізнення НЕ і НІ (у сполученнях не хто інший, як...; не що інше, як...; ніхто інший не...; ніщо інше не...);
- 6) у пропуску одного із сполучуваних розділових знаків або в порушенні їх послідовності;
- 7) у заміні українських букв російськими.

П'ять виправлень(неправильне написання на правильне) прирівнюється до однієї помилки.

Нормативи оцінювання

Бали	Кількість помилок
1	15-16 і більше
2	13-14
3	11-12
4	9-10
5	7-8
6	5-6
7	4
8	3
9	1+1 (негруба)
10	1
11	1 (негруба)
12	-

[1] Наказ МОН України від 05.05. 2008 р. № 371 «про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти і науки України(Інформаційний збірник міністерства освіти і науки України № 13-15 за 2008р., с. 20-36)